

Sygn. akt III SK 52/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

SSA Marek Procek

w sprawie z powództwa P. S.A. z siedzibą w B. następcy prawnego P. S.A. z siedzibą w R.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o ustalenie wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 stycznia 2017 r.,

skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 6 czerwca 2014 r., sygn. akt VI ACa (...),

1. uchyla zaskarżony wyrok w całości oraz zmienia poprzedzający go wyrok Sądu Okręgowego w W. - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 18 marca 2013 r., sygn. akt XVII AmE (...) w punkcie 1 w ten sposób, że kwotę (+)6.830.520 zł (plus sześć milionów osiemset trzydzieści tysięcy pięćset dwadzieścia złotych) zastępuje kwotą 0 zł (zero złotych),

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE) decyzją z 30 lipca 2010 r. ustalił dla P. S.A. w R. (powód, obecnie P. S.A. w B.) wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych w kwocie ujemnej (-) 33.872.472 zł oraz wysokość środków, jaką powód ma zwrócić Zarządcy Rozliczeń S.A. w kwocie 38.145.451 zł.

Powód zaskarżył decyzję odwołaniem, zarzucając między innymi naruszenie art. 32 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. 2007 r. Nr 130, poz. 905 ze zm., dalej jako ustawa KDT) przez przyjęcie, że możliwe jest korygowanie do wartości ujemnej wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych wytwórcy o część wyniku finansowego podmiotu wchodzącego w skład tej samej grupy kapitałowej.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 18 marca 2013 r., XVII AmE (...) zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że dla 2009 r. ustalił dla powoda wysokość rocznej korekty kosztów osieroconych w kwocie (+) 6.830.520 zł.

Sąd pierwszej instancji uwzględnił zarzut naruszenia art. 32 ustawy KDT, ponieważ przyjął, że aby możliwe było posłużenie się przy korekcie kosztów osieroconych rzeczywistym wynikiem finansowym innego podmiotu, konieczne jest aby podmiot ten wchodził w skład tej samej grupy kapitałowej co wytwórca. O tym decyduje zaś treść załącznika nr 7 do ustawy KDT. Wynika z niego, że P. B. S.A. (ELB) nie należy do tej samej grupy kapitałowej, co powód. Ponadto, ustawa nie przewiduje możliwości wzajemnego korygowania korekty rocznej w przypadku podmiotów, których okresy korygowania kończą się w różnych latach.

Prezes URE zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego apelacją.

Sąd Apelacyjny w W. wyrokiem z 6 czerwca 2014 r., VI ACa (...) oddalił apelację Prezesa URE. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 32 ustawy KDT, Sąd drugiej instancji przyjął, że niedopuszczalna jest taka wykładnia tego przepisu, która prowadziłaby do rozliczania kosztów osieroconych wytwórcy energii z uwzględnieniem jego przynależności do jakiejkolwiek grupy kapitałowej. Przemawia za tym art. 2 pkt 6 ustawy KDT oraz treść załącznika nr 7 (łącznie określonego

wytwórcę z przypisaną mu jednostką wytwórczą). Z załącznika wynika konkretna konfiguracja jednostek wytwórczych, na której został oparty system rekompensat przewidzianych ustawą KDT.

Prezes URE zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie: 1) art. 32 w związku z art. 2 pkt 12 ustawy KDT przez niezastosowanie na skutek przyjęcia, że powód nie wchodził w skład tej samej grupy kapitałowej co ELB; 2) art. 2 pkt 1 ustawy KDT przez błędną wykładnię i przyjęcie, że o przynależności wytwórcy do grupy kapitałowej decyduje przynależność do grupy w dacie wejścia w życie ustawy KDT; 3) art. 2 pkt 6 ustawy KDT przez błędną wykładnię i przyjęcie, że przepis ten w zakresie definiowania pojęcia okres korygowania dla wytwórców wchodzących w skład grupy kapitałowej odnosi się wyłącznie do grup kapitałowych istniejących w dacie uchwalenia ustawy KDT; 4) art. 6 k.c. przez przyjęcie że to na Prezesie URE spoczywał ciężar ustalenia wszystkich okoliczności relewantnych dla ustalenia wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych. Prezes URE wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i jego zmianę przez orzeczenie, że wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych dla powoda dla roku 2009 wynosi 0 zł, a w obu przypadkach o zasądzenie kosztów postępowania. Jednocześnie Prezes URE wniósł o zobowiązanie powoda do zwrotu na rzecz Zarządcy Rozliczeń S.A. kwoty 6.830.520 zł.

Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną Prezesa URE wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Pismem z 23 stycznia 2017 r. Prezes URE cofnął wniosek restytucyjny oraz wyliczył wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych dla powoda za 2009 r. na kwotę 0 zł.

Pismem z dnia 25 stycznia 2017 r. powód potwierdził wyliczenia Prezesa URE i podzielił wniosek organu o wydanie orzeczenia reformatoryjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna Prezesa URE ma uzasadnione podstawy.

Z niekwestionowanego w toku postępowania przez żadną ze stron ustalenia Sądu pierwszej instancji wynika, że powód wchodzi w skład grupy kapitałowej P.,

do której przynależy także podmiot, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ustawy KDT (ELB). Sporne pozostawało w toku całego postępowania, czy okoliczność ta ma znaczenia dla obliczania wysokości korekty rocznej kosztów osieroconych dla powoda, a konkretnie, czy wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych dla powoda może zostać obniżona za sprawą uwzględnienia części wyniku finansowego wypracowanego przez ELB (stosowanie do unormowania wynikającego z art. 32 ustawy KDT).

Analogicznie jak w wyroku Sądu Najwyższego z 10 listopada 2016 r., III SK 53/13 (LEX nr 2169496) istota problemu objętego podstawami skargi kasacyjnej Prezesa URE sprowadza się do rozstrzygnięcia kwestii, czy przy obliczaniu korekty rocznej kosztów osieroconych dla podmiotu takiego jak powód, Prezes URE powinien kierować się przynależnością wytwórców objętych programem pomocy publicznej z ustawy KDT do grup kapitałowych według stanu z załącznika nr 7 do ustawy KDT, czy też według faktycznej przynależności konkretnego wytwórcy do grupy kapitałowej w roku, za który dokonywane jest rozliczenie kosztów osieroconych. Problem ten został rozstrzygnięty w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) z 15 września 2016 r. w sprawie C-574/14 PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA (ECLI:EU:C:2016:686). W wyroku tym TSUE orzekł, że artykuł 4 ust. 1 i 2 decyzji Komisji Europejskiej nr 2009/287/WE z dnia 25 września 2007 r. w sprawie pomocy państwa udzielonej przez Polskę w ramach umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej oraz pomocy państwa, której Polska planuje udzielić w ramach rekompensaty z tytułu dobrowolnego rozwiązania umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. UE. L 2009, nr 83, s. 1), w świetle komunikatu Komisji Europejskiej z dnia 26 lipca 2001 r. dotyczącego metodologii analizy pomocy państwa związanej z kosztami osieroconymi, należy interpretować w taki sposób, że ustanawia on wymóg, zgodnie z którym przy określaniu rocznej korekty rekompensaty kosztów osieroconych, którą należy wypłacić wytwórcy należącemu do grupy kapitałowej, należy uwzględnić tę przynależność i, co za tym idzie, wynik finansowy grupy w momencie dokonywania tej korekty. Jak wyjaśniono w sprawie III SK 53/13, przywołany wyrok TSUE opiera się na założeniu, zgodnie z którym sama koncepcja korekty wiąże się z uwzględnieniem nowych okoliczności,

które zaistniały już po przyznaniu rekompensaty kosztów osieroconych i nie może zostać sprowadzona do odesłania do składu grupy kapitałowej w postaci ustalonej uprzednio w krajowym akcie ustawowym.

Mając na względzie zasadę związania wykładnią prawa unijnego dokonaną przez TSUE w wyrokach prejudycjalnych, Sąd Najwyższy uznaje za zasadny zarzut niezastosowania art. 32 w związku z art. 2 pkt 1 ustawy KDT. Wbrew wywodom powoda, zarzut ten nie został sformułowany na tyle wadliwie, by Sąd Najwyższy nie mógł go uwzględnić. Sąd drugiej instancji nie zastosował bowiem art. 32 ustawy KDT, lecz jedynie ocenił zasadność zarzutu apelacyjnego, odnoszącego się do niezastosowania tego przepisu przez Sąd pierwszej instancji. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika jednoznacznie, że Sąd Apelacyjny w W. – wadliwie w świetle przywołanego wyroku TSUE – odmówił zastosowania art. 32 ustawy KDT przyjmując, że nie zostały spełnione przesłanki jego aplikowania (z uwagi na koncepcję przynależności do grupy kapitałowej według treści załącznika nr 7 do ustawy KDT). Tymczasem, choć w załączniku nr 7 do ustawy KDT powód nie został wymieniony jako członek tej samej grupy kapitałowej co ELB, to z uwagi na wspomniany powyżej fakt, iż w okresie objętym decyzją Prezesa URE wydaną w niniejszej sprawie powód i ELB wchodzili w skład tej samej grupy kapitałowej, wynik finansowy ELB mógł wpłynąć na korygowanie wartości korekty rocznej kosztów osieroconych powoda. Z tych samych powodów za zasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 2 pkt 6 ustawy KDT.

Z uwagi na ograniczenie skargi kasacyjnej Prezesa URE do zarzutów prawa materialnego, oczywistą zasadność naruszenia przepisów powołanych w podstawach skargi w świetle wyroku TSUE w sprawie C-574/14 PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA, cofnięcie wniosku restytucyjnego oraz potwierdzenie przez powoda prawidłowości kwoty, na jaką powinna opiewać korekta kosztów osieroconych dla powoda za 2009 r., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji, zmieniając wyrok Sądu Okręgowego w W. – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w ten sposób, że ustaloną w jego sentencji kwotę korekty kosztów osieroconych ustalił na 0 (zero) złotych.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 3 pkt 3 rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości

z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490 oraz z 2015 r. poz. 617).

r.g.